

**„Hol nagy a szükség, ott közel a segítség”
avagy az életmentő elsősegély jelentősége**

Betlehem József

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Ápolás és Betegellátás Intézet

Összefoglalás

A tanulmány célja a segítségnyújtás modern elveinek bemutatása, mely során a történeti háttér főbb csomópontjai és tudományos szemlélete kerül előtérbe. Az embertársi segítségnyújtás, a bajbajutott felkarolása nemes emberi erkölcsi cselekedetnek számít valamennyi társadalomban. Az adott kor elvárásainak megfelelő helyes szakmai elvek alkalmazása azonban elősegíti a segítségnyújtás hatékonyságát, ami által a nemes szándék megalapozott tette válik. A tanulmány tudományos közlemények rendszerezett áttekintésével (Medline, Science Direct) bemutatja a bizonyítékokon alapuló elsősegélynyújtás gyakorlatának szakirodalmi megjelenését. A megjelent közlemények viszonylag kevés esetben utalnak kifejezetten az elsősegélynyújtás-i tevékenységek tudományos bizonyítottságának vizsgálatára. Eddig egy bizonyított irányelvfejlesztés emelhető ki a szakirodalomból, az Európai Elsősegély Irányelv, melynek alkalmazására kevés utalás történik a hazai és nemzetközi szakirodalomban. Az elsősegély tevékenységek tudományos vizsgálata és azok eredményeinek a gyakorlatban való mielőbbi alkalmazása teremtheti csak meg a korszerű és szakszerű elsősegélynyújtás gyakorlatát.

Kulcsszavak: elsősegély, laikus, Európai Elsősegély Irányelv

„When the need is highest than the aid is highest”

Summary

The objective of this study is to review modern theories of giving aid, focusing on the most important milestones of the historical background and the relevant scientific results of the field. Providing help for fellow men and people in need have long been valued as a supreme moral human act in most societies. Application of the most up-to-date and accurate professional principles support efficiency of the aid, through which the good intention manifests in a grounded action. The current paper is a systematic review of the scientific literature on evidence-based first aid practice, available in the “Medline” and “Science Direct” databases. Results of this study show that relatively few publications examine specifically the scientific evidence behind first aid activities. One significant process can be highlighted: the development of the “International First Aid and Resuscitation Guidelines” by the European Union, although this is rarely referred to in the Hungarian and international literature. Only the scientific examination of first aid activities and the prompt application of these scientific results in the everyday routine can form the basis of the up-to-date and professional first aid practice.

Keywords: first aid, layman, European First Aid Guideline

Irodalom:

1. Cooper AJ, Cooper DJ, Cooper MJ (2006) Cardiopulmonary Resuscitation: History, Current Practice, and Future Direction. *Circulation*, 114:2839-2849.
2. Kovács J, Telbisz A. Elsősegély különös tekintettel a légúti problémák egészségügyére. Magyar Vörös-kereszt Egylet, 1939.pp.39-43
3. Eisenburger P, Safar P. (1999) Life supporting first aid and training of public – review and recommendations. *Resuscitation*, 41:3-18
4. Acierno JL, Worell T. (2007) Peter Safar: Father of modern cardiopulmonary resuscitation. *Clinical Cardiology*, 30;1:52-54.
5. Mitka M. (2003) Peter J. Safar, MD: "father of CPR," innovator, teacher, humanist. *JAMA*, 289;19:2485-2486.
6. Elam JO, Greene DG, Brown ES, Clements JA. (1958) Oxygen and carbon dioxide exchange and energy cost of expired air resuscitation. 167:328.
7. Sands RP, Bacon DR. (1998) An inventive mind: The career of James O. Elam, M.D. (1918-1995). *Anesthesiology*, 88:1107-1112.
8. Safar P. (1958) Ventilatory efficacy of mouth-to-mouth artificial respiration. Airway obstruction during manual and mouth-to-mouth artificial respiration. *JAMA*, 167:335.
9. Kouwenhoven WB, Jude JR, Knickerbocker GG. (1960) Closed chest cardiac massage. *JAMA*, 173:1064-1067.
10. Baskett PJ. (2001) Peter J. Safar, the early years 1924-1961, the birth of CPR. *Resuscitation*, 50;1:17-22.
11. Baskett PJ. (2002) Peter J. Safar. Part two. The University of Pittsburgh to the Safar Centre for Resuscitation Research 1961-2002. *Resuscitation*, 55;1:3-7.
12. Brindley PG, Markland DM, Mayers I, Kutsogiannis DJ. (2002) Predictors of survival following in-hospital adult cardiopulmonary resuscitation. *Canadian Medical Association Journal*, 167 ;4:343–348.
13. Betlehem J. (szerk.) Első teendők sürgős esetekben – elsősegélynyújtás. Medicina Könyvkiadó Zrt, Budapest, 2012. TÁMOP-4.1.2-08/1/A-2009-0061.
14. Van de Velde et al. (2007) European First Aid Guideline. *Resuscitation*, 72;2:240-251
15. Bánfai B, Radnai B, Marton J, Pék E, Deutsch K, Betlehem J (2014) Oktatható elsősegély 5-6 éves gyerekeknek? *Nővér*, 27;1:18-25